

Uitgifte GG.04.a

Repertoriumnummer 2026 /
Datum van uitspraak 13 mei 2026
Rolnummer A/21/02008

Uitgereikt aan	Uitgereikt aan	Uitgereikt aan
op €	op €	op €

Niet aan te bieden aan de
ontvanger

Ondernemingsrechtbank Gent - afdeling Gent

Vonnis

achtste kamer

Aangeboden op
Niet te registreren

NV DYKA PLASTICS, met zetel te 3900 Pelt, Stuifzandstraat 47, ingeschreven in de Kruispuntbank van Ondernemingen onder het nummer 0414.467.340, met als raadslieden mr. Steven Van Garsse en mr. Simon Verhoeven (Equator Advocaten), advocaten te 2600 Antwerpen, Prins Boudewijnlaan 18, advocaat bij de Nederlandse Orde van Advocaten bij de Balie Brussel, respectievelijk bij de Balie Provincie Antwerpen (ref. 2210/19/SV-SVE)

Eiseres

tegen:

CV FLUVIUS SYSTEM OPERATOR, met zetel te 9090 Melle, Brusselsesteenweg 199 en ingeschreven in de Kruispuntbank van Ondernemingen onder het nummer 0477.445.084, met als raadslieden mr. Gitte Laenen en mr. Els Gypen advocaten te 2800 Mechelen, Antwerpsesteenweg 16-18, advocaten bij de Balie Provincie Antwerpen (ref. RE-21-13787)

Verweerster

A. DE RECHTSPLEGING.

1. De eis werd ingeleid bij **exploot van 10 september 2021**.

2. Bij tussenvonnissen van 28 juni 2023 heeft **de rechtbank** de volgende prejudiciële vragen gesteld aan het **Hof van Justitie** :

a) Moet artikel 42, lid 3 Richtlijn 2014/24/EU aldus worden uitgelegd dat de daarin opgenomen lijst van wijzen waarop technische specificaties dienen te worden opgesteld een limitatief karakter heeft en een aanbestedende dienst bijgevolg verplicht is om de technische specificaties van haar overheidsopdrachten vorm te geven op één van de in deze bepaling vermelde wijzen?

b) Moet artikel 42, lid 4 Richtlijn 2014/24/EU aldus worden uitgelegd dat verwijzingen in de technische specificaties van aanbestedingen naar rioleringsbuizen uit gres en beton (afhankelijk van het concreet soort rioleringsstelsel) moeten worden aangemerkt als één of meerdere in deze bepaling opgesomde verwijzingen, bijvoorbeeld als verwijzingen naar bepaalde types, dan wel naar bepaalde producties van buizen?

c) Moet artikel 42, lid 4 Richtlijn 2014/24/EU aldus worden uitgelegd dat verwijzingen in de technische specificaties van aanbestedingen naar één enkel product, bijvoorbeeld naar rioleringsbuizen uit gres en beton (afhankelijk van het concreet soort rioleringsstelsel) als zijnde specifieke technische oplossingen, het in deze bepaling vereiste gevolg (m.n. “waardoor bepaalde ondernemingen of bepaalde producten worden bevoordeeld of geëlimineerd”) reeds genereren aangezien zij ertoe leiden dat ondernemingen die alternatieve oplossingen dan het voorgeschreven product aanbieden a priori worden uitgesloten en dus benadeeld, ondanks het feit dat verschillende ondernemingen in onderlinge concurrentie met elkaar vermeld voorgeschreven product wel kunnen aanbieden, of is vereist dat er geen enkele vorm van concurrentie met betrekking tot vermeld product, bijvoorbeeld rioleringsbuizen uit gres en beton (afhankelijk van het concreet soort rioleringsstelsel), aanwezig is en dat er van vermeld

gevolg aldus enkel sprake kan zijn indien het betrokken product kenmerkend is voor één bepaalde onderneming die dit als enige op de markt aanbiedt?

d) Moet artikel 42, lid 2 Richtlijn 2014/24/EU aldus worden uitgelegd dat een vastgestelde schending van artikel 42, lid 3 Richtlijn 2014/24/EU en / of van artikel 42, lid 4 Richtlijn 2014/24/EU, ingevolge het onwettig gebruik van verwijzingen in de technische specificaties van aanbestedingen (bijvoorbeeld naar rioleringsbuizen uit gres en beton (afhankelijk van het concreet soort rioleringssysteem)), meteen ook een schending van artikel 42, lid 2 Richtlijn 2014/24/EU, evenals het hiermee verbonden artikel 18, lid 1 Richtlijn 2014/24/EU impliceert?

3. Het Hof van Justitie heeft bij arrest van **16 januari 2025** als volgt geantwoord :

- Artikel 42, lid 3, van richtlijn 2014/24/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 februari 2014 betreffende het plaatsen van overheidsopdrachten en tot intrekking van richtlijn 2004/18/EG moet aldus worden uitgelegd dat de daarin opgenomen lijst van wijzen waarop technische specificaties moeten worden opgesteld, een limitatief karakter heeft, onverminderd dwingende nationale technische voorschriften die verenigbaar zijn met het Unierecht in de zin van die bepaling, en onverminderd artikel 42, lid 4, van die richtlijn.

- Artikel 42, lid 4, van richtlijn 2014/24 moet aldus worden uitgelegd dat aanbestedende diensten in de technische specificaties van een overheidsopdracht voor werken niet zonder toevoeging van de woorden „of gelijkwaardig” mogen preciseren van welk materiaal de door inschrijvers aangeboden producten moeten zijn vervaardigd, tenzij het gebruik van een bepaald materiaal onvermijdelijk voortvloeit uit het voorwerp van de opdracht omdat er geen alternatief op basis van een andere technische oplossing denkbaar is.

- Artikel 42, lid 2, van richtlijn 2014/24, gelezen in samenhang met artikel 18, lid 1, van deze richtlijn, moet aldus worden uitgelegd dat de in laatstgenoemde bepaling neergelegde verplichting om ondernemers gelijke toegang tot aanbestedingsprocedures te bieden en het daarin neergelegde verbod om ongerechtvaardigde belemmeringen voor de openstelling van overheidsopdrachten voor mededinging op te werpen, noodzakelijkerwijs worden geschonden wanneer een aanbestedende dienst via een technische specificatie die onverenigbaar is met de regels van artikel 42, leden 3 en 4, van die richtlijn bepaalde ondernemingen of producten elimineert.

4. De partijen werden gehoord op de terechtzitting van 4 maart 2026 waarna de zaak in beraad werd genomen.

5. De rechtbank neemt kennis van het dossier van de rechtspleging en de neergelegde stukken.

6. De rechtspleging verloopt in overeenstemming met de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken.

B. DE VORDERINGEN.

7. **De eiseres** vordert :

De vordering van DYKA toelaatbaar, ontvankelijk en gegrond te verklaren en

In hoofdorde:

1. te zeggen voor recht dat FLUVIUS artikel 53, §§ 3 en 4 juncto artikelen 53, § 2 en artikelen 4 en 5 van de wet van 17 juni 2016 inzake overheidsopdrachten¹³⁷, alsook de algemene beginselen van behoorlijk bestuur, in het bijzonder het zorgvuldigheidsbeginsel, het evenredigheidsbeginsel en het fair play-beginsel, schendt door in haar overheidsopdrachten voor de aanleg van riolering op systematische wijze standaard te opteren voor rioleringsbuizen uit beton en / of gres, en bijgevolg rioleringsbuizen uit kunststof elke eerlijke kans op mededinging te ontnemen, en daarbij de technische specificaties niet op te stellen overeenkomstig artikel 53, §§ 3 - 4 van de wet van 17 juni 2016 inzake overheidsopdrachten;

Dienvolgens:

2. FLUVIUS te bevelen de opdrachtdocumenten voor haar overheidsopdrachten inzake de aanleg van riolering, in het bijzonder de technische specificaties, op te stellen overeenkomstig artikel 53 van de wet van 17 juni 2016 inzake overheidsopdrachten, zoals uitgelegd door het Hof van Justitie in het arrest van 25 januari 2025, C-434/23, en deze aldus aan te passen ten opzichte van de opdrachtdocumenten, in het bijzonder de technische specificaties, van haar overheidsopdrachten inzake riolering voorafgaand aan het uit te spreken vonnis, dit onder verbeurte van een dwangsom van 10.000 EUR per aanbesteding;

3. Wat betreft de door DYKA gevorderde schadevergoeding:

a. **In hoofdorde:** FLUVIUS te veroordelen tot de betaling van een schadevergoeding, provisioneel begroot op 22 miljoen EUR, meer gerechtelijke interesten vanaf 10 september 2021, de datum van de gedinginleidende dagvaarding;

b. **In ondergeschikte orde:** een deskundige aan te stellen om de concrete schade in hoofde van DYKA te begroten die voortvloeit uit de impact op DYKA van het onwettig aanbestedingsbeleid van FLUVIUS gedurende de afgelopen 10 jaar voorafgaand de datum van de gedinginleidende dagvaarding (10 september 2021) tot aan de datum van definitieve uitspraak in onderhavig geschil en deze deskundige te belasten met de volgende zending:

- zich te begeven naar de hoofdzetels van beide partijen, gelegen te Stuifzandstraat 47,3900 PELT (voor DYKA) en te Brusselsesteenweg 199, 9090 MELLE (voor FLUVIUS);

- alle nodige informatie omtrent (de uitgestrektheid van) het discriminatoir aanbestedingsbeleid van FLUVIUS, evenals de financiële impact hiervan op DYKA in te winnen;

- aan de hand van alle verzamelde informatie een rapport op te stellen waarin zijn / haar bevindingen worden uiteengezet en de schadevergoeding in hoofde van DYKA wordt begroot en dit voor de periode van tien jaar voor de datum van dagvaarding van FLUVIUS door DYKA en tot de datum van definitieve uitspraak in onderhavig geschil vermeerderd met de gerechtelijke interesten.

c. **In meer ondergeschikte orde:** FLUVIUS te veroordelen tot de betaling van een schadevergoeding berekend op basis van de volgende formule: 'gegund opdrachtbedrag van opdracht "Langeveldstraat Beringen" x 10% x kans op gunning'.

4. FLUVIUS te veroordelen tot de kosten van het geding, met inbegrip van de dagvaardingskosten en een rechtsplegingsvergoeding van 47.093,02 EUR.

C. FEITEN – VOORWERP VAN BETWISTING.

8. DYKA en FLUVIUS hebben een geschil omtrent de plaatsing van overheidsopdrachten inzake rioleringswerken door FLUVIUS. FLUVIUS kiest standaard voor leidingen uit gres en beton.

9. DYKA stelt dat zij als producent en leverancier van rioleringsbuizen uit kunststof, door de standaardkeuze van FLUVIUS benadeeld wordt en haar producten op systematische wijze gediscrimineerd worden, waardoor zij – gedurende ettelijke jaren - ernstige schade heeft geleden. De handelswijze van FLUVIUS is volgens DYKA in strijd met de toepasselijke regelgeving inzake overheidsopdrachten, in het bijzonder met artikel 53 Overheidsopdrachtenwet, evenals met de fundamentele beginselen inzake eerlijke mededinging.

10. DYKA heeft FLUVIUS reeds voorafgaandelijk huidige procedure op de onwettigheid van haar discriminatoir aanbestedingsbeleid gewezen en haar verzocht haar beleid, en in het bijzonder de door FLUVIUS gepubliceerde bestekken, plannen e.d.m. die standaard naar rioleringsbuizen uit gres en beton verwijzen (en zo rioleringsbuizen uit kunststof de eerlijke kans op mededinging ontnemen), te wijzigen.

11. DYKA heeft FLUVIUS in gebreke gesteld, zo onder meer op 4 juni 2020, om haar toekomstige aanbestedingen zo vorm te geven dat rioleringsbuizen uit kunststof eveneens een eerlijke kans zouden krijgen en met andere woorden naast rioleringsbuizen uit gres en beton zouden kunnen worden aangeboden. Bij schrijven van 7 oktober 2020 heeft DYKA FLUVIUS om toelichting verzocht met betrekking tot de toegelaten soort leidingen voor een concrete opdracht voor de aanleg van riolering genaamd 'Langeveldstraat Beringen'. DYKA stelde hierbij de vraag of rioleringsbuizen uit kunststof zowel voor het RWA-systeem, als voor het DWA-systeem werden uitgesloten, en, indien het antwoord van FLUVIUS hierop bevestigend zou zijn, op basis van welke redenen kunststof leidingen zouden worden geweerd. Het antwoord van FLUVIUS op 15 oktober 2020 luidde dat enkel regenafvoerleidingen uit (poreus) beton en droogweerafvoerleidingen uit gres konden worden aangeboden.

12. DYKA richt het verwijt aan FLUVIUS zonder enige motivering standaard kunststof buizen van haar aanbestedingen inzake de aanleg van riolering uit te sluiten en dit in strijd met de wetgeving inzake overheidsopdrachten. DYKA stelt dat op die manier elke eerlijke kans op gunning wordt ontnomen én de mededinging manifest belemmerd wordt.

13. DYKA vordert dat FLUVIUS ertoe wordt verplicht om deze schendingen naar de toekomst toe ongedaan te maken. Volgens DYKA heeft zij door de handelswijze van FLUVIUS in het verleden schade geleden en ze vordert dan ook hiervoor schadevergoeding.

14. FLUVIUS is van oordeel dat zij de Overheidsopdrachtwet helemaal niet schendt. In het bijzonder beroept FLUVIUS, na het arrest van het Hof van Justitie van 16 januari 2025 zich op artikel 53 §4 overheidsopdrachtenwet, waarbij het volgens FLUVIUS toegelaten is te verwijzen naar de uitvoering in gres of beton omdat zulks uit de aard van de opdracht voortvloeit. DYKA betwist dit en is van oordeel dat in dat geval FLUVIUS uitdrukkelijk diende te motiveren in de

opdracht waarom volgens haar het voorgeschreven materiaal volgt uit de aard van de opdracht.

15. FLUVIUS stelde reeds voorafgaandelijk het arrest van het Hof van Justitie dat zij wel degelijk goede redenen heeft om te kiezen voor gres als standaardmateriaal wanneer een DWA-rioleringsleiding (rioolwaterleiding) dient te worden aangelegd of voor beton wanneer het om een RWA-rioleringsleiding (regenwaterleiding) gaat. De keuze werd verantwoord door te verwijzen naar de langere levensduur van de buizen in gres of beton in vergelijking met plasticbuizen, het aantal defecten / storingen op kunststofbuizen dat volgens FLUVIUS aanzienlijk hoger ligt dan bij gres of betonleidingen, de hogere onderhoudskosten enz...

16. FLUVIUS stelde voor het arrest van het Hof van Justitie dat zowel vanuit financieel oogpunt als vanuit de belangen van de klanten het niet meer dan redelijk is dat er standaard wordt gekozen voor gres- of betonbuizen in plaats van kunststofbuizen (en dat kunststofbuizen worden gebruikt wanneer deze standaard, gelet op de specifieke omstandigheden van het project, niet de juiste keuze is). Daarnaast zijn er volgens FLUVIUS ook vanuit maatschappelijke duurzaamheid (milieuoverwegingen) goede redenen om niet te kiezen voor kunststofriolering. FLUVIUS laat kunststofbuizen slechts toe wanneer er daarvoor, in het kader van het specifieke project, goede redenen bestaan.

17. Na het arrest van het Hof van Justitie stelt FLUVIUS dat de 'standaardkeuze' voor starre buizen die in het materiaalkeuzebeleid voorop staat (er wordt slechts gekozen voor kunststofbuizen indien er goede redenen voorhanden zijn om van die standaardkeuze af te wijken) onvermijdelijk is in het licht van de prestatie- en functionele eisen die door FLUVIUS worden gesteld.

.D. BEOORDELING.

D.1. De standaard keuze van FLUVIUS voor gres of beton.

18. Voor het DWA-systeem (vuilwaterleidingen en vuilwaterhuisaansluitingen) worden standaard gresbuizen voorgeschreven en voor het RWA-systeem (Regenwaterafvoer) worden betonbuizen voorgeschreven door FLUVIUS.

19. Dat FLUVIUS standaard voor buizen in gres of beton opteert, wordt in feite door FLUVIUS niet meer betwist. FLUVIUS wijst er wel op dat dit niet wil zeggen dat zij nooit voor kunststofbuizen zou opteren. FLUVIUS heeft voor deze rechtbank, voorafgaand aan het stellen van de prejudiciële vraag gesteld, dat zij steeds standaard kiest voor buizen in gres of beton(zie bijvoorbeeld haar syntheseconclusie dd. 11 december 2022 nr 74).

20. Na het Arrest van het Hof van Justitie bevestigt FLUVIUS in haar syntheseconclusie dd. 16 januari 2026 (p.16 , nr. 24) dat de standaardkeuze voor de rioleringsbuizen gres en beton is als volgt : *“ De ‘standaardkeuze’ van concludante voor starre buizen die in het materiaalkeuzebeleid van concludante voorop staat (er wordt slechts gekozen voor kunststofbuizen indien er goede redenen voorhanden zijn om van die standaardkeuze af te wijken) is anderzijds onvermijdelijk in het licht van de prestatie- en functionele eisen die concludante terecht stelt. Het beleid van concludante is, vanuit de belangrijke maatschappelijke rol die zij te vervullen heeft, gericht op financiële duurzaamheid, maatschappelijke duurzaamheid en klantgerichtheid”*.

21. De rechtbank is van oordeel dat door standaard gres of beton voor te schrijven, terwijl plasticbuizen slechts mogelijk zijn onder bepaalde voorwaarden namelijk toestemming van FLUVIUS en uitzonderlijke omstandigheden FLUVIUS rioleringsbuizen in gres of beton, niet op dezelfde wijze behandelt als plasticbuizen, hetgeen de mededinging kan beperken. FLUVIUS plaatst rioleringsbuizen in gres en beton duidelijk in een ongelijke startpositie, door het koppelen van het gebruik van rioleringsbuizen in plastic aan de toestemming van FLUVIUS én het bestaan van uitzonderlijke omstandigheden.

D.2. Technische specificaties in de aanbestedingen door FLUVIUS voor rioleringsbuizen welke standaard verwijzen naar de materialen gres en beton en artikel 53 Overheidsopdrachtenwet.

22. De verwijzingen door FLUVIUS in haar aanbestedingen naar rioleringsbuizen uit gres en beton vormen technische specificaties en moeten worden geformuleerd conform het toepasselijk regelgevend kader. Op nationaal niveau dient rekening gehouden met artikel 53 Overheidsopdrachtenwet. Deze wet is een omzetting van richtlijn 2014/24/EU (het betreft aanleg , beheer onderhoud van rioleringsnetten en niet drinkwaterdistributie).

23. **Artikel 53, §§ 2 en 3, Overheidsopdrachtenwet stelt “**

“§ 2. De technische specificaties bieden de ondernemers gelijke toegang tot de plaatsingsprocedure en mogen er niet toe leiden dat ongerechtvaardigde belemmeringen voor de opstelling van overheidsopdrachten voor mededinging worden opgeworpen.

§ 3 Onverminderd dwingende nationale technische voorschriften, voor zover deze met het recht van de Europese Unie verenigbaar zijn, worden de technische specificaties opgesteld op een van de volgende wijzen:

1° hetzij aan de hand van prestatie- of functionele eisen, inclusief milieukeurmerken, mits deze zo nauwkeurig zijn dat de inschrijvers het voorwerp van de opdracht kunnen bepalen en de aanbestedende overheid de opdracht kan gunnen;

2° hetzij onder verwijzing naar de technische specificaties en, in volgorde van voorkeur, naar de nationale normen waarin Europese normen zijn omgezet, de Europese technische beoordelingen, de gemeenschappelijke technische specificaties, internationale normen, andere door de Europese normalisatie-instellingen opgestelde technische referentiesystemen, of, bij gebreke van dit alles, de nationale normen, de nationale technische goedkeuringen dan wel de nationale technische specificaties inzake het ontwerpen, het berekenen en het uitvoeren van de werken en het gebruik van de leveringen. Iedere verwijzing gaat vergezeld van de woorden “of gelijkwaardig”;

3° hetzij aan de hand van de bepaling onder 1° bedoelde prestatie- of functionele eisen, waarbij onder aanneming van overeenstemming met deze prestatie-eisen en functionele eisen wordt verwezen naar de onder 2° bedoelde technische specificaties;

4° hetzij onder verwijzing naar de bepaling onder 2° bedoelde technische specificaties voor bepaalde kenmerken, en naar de bepaling onder 1° bedoelde prestatie- of functionele eisen voor andere kenmerken.

24. **Artikel 53 § 4 Overheidsopdrachtenwet bepaalt** : “ *In de technische specificaties mag geen melding worden gemaakt van een bepaald fabricaat of een bepaalde herkomst of van een bijzondere werkwijze die kenmerkend is voor de producten of diensten van een bepaalde ondernemer, noch mogen deze een verwijzing bevatten naar een merk, een octrooi of een type, een bepaalde oorsprong of een bepaalde productie, waardoor bepaalde ondernemingen of bepaalde producten worden bevoordeeld of geëlimineerd.*

Deze vermelding of verwijzing is bij wijze van uitzondering alleen toegestaan :

1° wanneer, ingevolge de toepassing van paragraaf 3, geen voldoende nauwkeurige en begrijpelijke omschrijving van het voorwerp van de opdracht mogelijk zou zijn;

2° indien dit door het voorwerp van de opdracht is gerechtvaardigd.

In het in het tweede lid, 1° bedoelde geval moet de betreffende vermelding of verwijzing vergezeld gaan van de woorden "of gelijkwaardig".

Bij niet-naleving van de in deze paragraaf bedoelde verplichtingen door de aanbestedende overheid, kan de inschrijver een gelijkwaardig product of dienst aanbieden.

[...]

25. Deze bepalingen zijn een omzetting van richtlijn 2014/24/EU van 26 februari 2014 betreffende het plaatsen van overheidsopdrachten en tot intrekking van Richtlijn 2004/18/EG, in het bijzonder artikel 42 van genoemde richtlijn. Bij de toepassing van genoemde artikelen uit de wet overheidsopdrachten, moet derhalve rekening gehouden worden met de bepalingen van de richtlijn en de interpretatie ervan door het Hof van Justitie.

26. Aanbestedende diensten hebben een ruime beoordelingsmarge, die gerechtvaardigd wordt door het feit dat zij het beste op de hoogte zijn van welke leveringen zij nodig hebben en het beste geplaatst zijn om de eisen te bepalen waaraan moet worden voldaan om de gewenste resultaten te bereiken. Richtlijn 2014/24 stelt echter bepaalde grenzen die zij in acht moeten nemen. Zij moeten er namelijk volgens artikel 42, lid 2, van die richtlijn, gelezen in samenhang met artikel 18, lid 1, ervan, ervoor zorgen dat de **technische specificaties de inschrijvers gelijke toegang bieden tot de aanbestedingsprocedures en er niet toe leiden dat ongerechtvaardigde belemmeringen voor de openstelling van overheidsopdrachten voor mededinging worden opgeworpen** (HvJ 25 oktober 2018, C-413/17, Roche Lietuva, nr. 29-33; HvJ; 16 januari 2025, C-424/23, Dyka nr. 42; HvJ 16 april 2026, C-568/24 Medica SA nr. 38).

27. Het Hof van Justitie heeft benadrukt dat de beginselen van gelijke behandeling, non-discriminatie en transparantie van cruciale betekenis zijn voor technische specificaties wegens het gevaar voor discriminatie in verband met de keuze van die specificatie of de formulering ervan (HvJ 25 oktober 2018, C-413/17, Roche Lietuva nr. 34, HvJ 16 januari 2025, C-424/23, Dyka, nr. 39).

28. Uit overweging 74 van richtlijn 2014/24 volgt dat de technische specificaties zodanig moeten worden opgesteld zijn dat kunstmatige concurrentiebeperking, die erin bestaat eisen te stellen die een bepaalde ondernemer bevoordeelen omdat zij afgestemd zijn op de

hoofdkenmerken van de leveringen zoals deze gewoonlijk door die ondernemer worden aangeboden, wordt voorkomen.

29. Het Hof van Justitie heeft gesteld, als antwoord op de eerste vraag dat **artikel 42, lid 3, van richtlijn 2014/24/EU** van het Europees Parlement en de Raad van 26 februari 2014 betreffende het plaatsen van overheidsopdrachten en tot intrekking van richtlijn 2004/18/EG aldus moet worden uitgelegd dat **de daarin opgenomen lijst van wijzen waarop technische specificaties moeten worden opgesteld, een limitatief karakter heeft**, onverminderd dwingende nationale technische voorschriften die verenigbaar zijn met het Unierecht in de zin van die bepaling, en onverminderd artikel 42, lid 4, van die richtlijn. In deze is er geen „dwingend nationaal technisch voorschrift”.

30. **De technische specificaties van FLUVIUS voor haar rioleringsbuizen zijn door FLUVIUS niet opgesteld conform de limitatieve lijst van artikel 42, lid 3 van richtlijn 2014/24/EU** en zijn dus ook niet conform met **artikel 53 § 3 Overheidsopdrachtenwet**. FLUVIUS verwijst standaard in de aanbestedingsdocumenten naar gres of beton. Deze omschrijving valt niet onder de limitatief bepaalde wijzen van opstelling van technische specificaties zoals ook werd bevestigd door het Hof van Justitie ter beantwoording van de tweede en derde prejudiciële vraag. Het materiaal waarvan een product vervaardigd is, kan niet worden aangemerkt als een „prestatie-eis” of „functionele eis” in de zin van artikel 42, lid 3, onder a), van richtlijn 2014/24. Een materiaal kan weliswaar bijdragen aan de prestaties van een product of aan de geschiktheid ervan om te voldoen aan een functionele eis, maar vormt op zich geen „prestatie-eis” of „functionele eis” (HvJ 16 januari 2025, C-424/23, DYKA Plastics, nr. 56).

31. De wet overheidsopdrachten voorziet in artikel 53 §4 weliswaar twee uitzonderingen. Op de eerste uitzondering kan FLUVIUS zich niet beroepen, het staat vast dat zij in haar bestekken voor de materiaalvereiste (gres of beton) niet **“of gelijkwaardig”** heeft toegevoegd. Dit wordt niet betwist door FLUVIUS en werd ook niet betwist voor het Hof van Justitie. Gelet op deze feitelijke vaststelling door de rechtbank, kan FLUVIUS zich niet op de eerste uitzondering beroepen (HvJ, 16 januari 2025, C-424/23, DYKA Plastics, nr. 59).

32. De stelling van FLUVIUS is dat deze materiaaleis alsnog toegestaan is in toepassing van artikel 53, § 4, tweede lid, 2° Overheidsopdrachtenwet (**“gerechtvaardigd door het voorwerp van de opdracht”**). DYKA stelt dat FLUVIUS in haar bestekken nooit een motivering heeft gegeven waarom de materiaal eis zou gerechtvaardigd zijn door het voorwerp van de opdracht. In dat verband stelde het Hof van Justitie recent dat *“ de in artikel 18, lid 1, neergelegde beginselen van transparantie en gelijke behandeling niet eraan in de weg staan dat een aanbestedende dienst in het kader van een overheidsopdracht voor levering de inschrijving van een inschrijver uitsluit op basis van technische specificaties, zonder dat deze op de datum van bekendmaking van de aankondiging van de opdracht objectief zijn gerechtvaardigd in de aanbestedingsstukken in de zin van artikel 2, lid 1, punt 13, van die richtlijn (HvJ (7e k.) 16 april 2026, nr. C-568/24, Sof Medica SA)*. De mate van detail waarin de technische specificaties zijn opgesteld moet in overeenstemming zijn met het evenredigheidsbeginsel, wat impliceert dat moet worden onderzocht of die mate van detail noodzakelijk is voor de verwezenlijking van de nagestreefde doelstellingen (HvJ 25 oktober 2018, , C-413/17, Roche Lietuva, punt 41; HvJ (7e k.) 16 april 2026, nr. C-568/24, Sof Medica SA, 42 -44). Het transparantiebeginsel verlangt volgens het Hof van Justitie enkel dat het aanbestedingsdossier duidelijk, nauwkeurig en ondubbelzinnig is, zonder zo ver te gaan dat van de aanbestedende diensten wordt verlangd dat zij op de datum van bekendmaking van de

aankondiging van de betrokken opdracht specifiek alle objectieve redenen vermelden die ten grondslag liggen aan elke in het bestek vermelde technische specificatie.

33. De rechtbank acht de discussie of wat in het arrest van 16 april 2026 (HvJ (7e k.) 16 april 2026, nr. C-568/24, Sof Medica SA, nr. 42 -44) werd gesteld ook geldt wanneer de aanbestedende dienst zich beroept op de tweede uitzondering zoals gesteld in artikel 53, § 4, tweede lid, 2° Overheidsopdrachtenwet en zoals vastgelegd in artikel 42.4 van de richtlijn ("**gerechtvaardigd door het voorwerp van de opdracht**").

34. Deze discussie is volgens de rechtbank overbodig omdat de rechtbank van oordeel is dat FLUVIUS zich niet kan beroepen op de uitzondering "**gerechtvaardigd door het voorwerp van de opdracht**" en wel om navolgende redenen.

35. FLUVIUS heeft zich voor het arrest van het hof van Justitie van 16 januari 2025 zich steeds op het standpunt gesteld dat zij vrij was de technische specificaties (materiaal uit gres of beton) in haar bestekken op te nemen. Zij heeft dit voorgesteld als een beleidskeuze, waarvan DYKA de kennelijke onredelijkheid van de opgelegde materiaalkeuze zou moeten aantonen (conclusie dd. 16 december 2022, p. 43). Het is pas na het arrest van het Hof van Justitie van 16 januari 2025 dat FLUVIUS het geweer van schouder verandert en nu stelt dat de verwijzing naar gres of beton gerechtvaardigd was door het voorwerp van de opdracht. Indien dit werkelijk zo zou zijn waarom heeft FLUVIUS dan niet van meet af deze stelling verdedigd. FLUVIUS heeft in de loop van deze procedure gesteld dat van de standaardkeuze in bepaalde uitzonderlijke omstandigheden en mits haar goedkeuring kan worden van afgeweken, in dat geval kan dan wel gekozen worden voor buizen in plastic. Als een bepaald materiaal zich noodzakelijk opdringt ingevolge het voorwerp van de opdracht, dan is van een keuze zelfs nooit sprake noch in de ene nog de andere richting. Van een materiaalkeuzebeleid is dan geen sprake vermits FLUVIUS wanneer de keuze van het materiaal noodzakelijk voortvloeit uit het voorwerp van de opdracht, gewoon weg geen keuze heeft en geen beleid kan voeren. Ook nu in haar laatste conclusie dd. 16 januari 2026 (zie bv nr 24) blijft FLUVIUS het hebben over haar **materiaalkeuzebeleid**.

36. De woorden „behalve indien dit door het voorwerp van de opdracht gerechtvaardigd is” moet, op straffe van ondermijning van de doelstelling van openstelling van overheidsopdrachten voor mededinging, **restrictief** worden uitgelegd, zodat het alleen gaat om situaties waarin een vereiste over een bepaald type product of de afmetingen van dat product **onvermijdelijk voortvloeit** uit het voorwerp van de opdracht (HvJ 16 januari 2025, DYKA Plastics, C-424/23, EU:C:2025:15, punt 53; HvJ (7e k.) 16 april 2026, nr. C-568/24, Sof Medica SA.). Het moet gaan om situaties waar er geen alternatief mogelijk is op basis van een andere technische oplossing.

37. FLUVIUS stelt dat haar 'standaardkeuze' voor starre buizen die in het materiaalkeuzebeleid van FLUVIUS voorop staat, onvermijdelijk is in het licht van de prestatie- en functionele eisen die FLUVIUS stelt. De soevereine beoordeling van FLUVIUS wordt echter beperkt door het gelijkheidsbeginsel (artikel 4 Overheidsopdrachtenwet) en het mededingingsbeginsel (artikel 5 Overheidsopdrachtenwet). Hoewel aanbestedende diensten in dit kader een ruime beoordelingsmarge hebben, die gerechtvaardigd wordt door het feit dat zij het beste op de hoogte zijn van welke leveringen zij nodig hebben en het beste geplaatst zijn om de eisen te bepalen waaraan moet worden voldaan om de gewenste resultaten te bereiken, stelt richtlijn 2014/24 bepaalde grenzen die zij in acht moeten nemen. Zij moeten er namelijk volgens artikel 42, lid 2, van die richtlijn, gelezen in samenhang met artikel 18, lid 1, ervan, voor zorgen dat de

technische specificaties de inschrijvers gelijke toegang bieden tot de aanbestedingsprocedures en er niet toe leiden dat ongerechtvaardigde belemmeringen voor de openstelling van overheidsopdrachten voor mededinging worden opgeworpen (HvJ 25 oktober 2018, C-413/17, Roche Lietuva, nr. 29-33; HvJ 16 januari 2025, C-424/23, DYKA Plastics, nr.42).

38. FLUVIUS dient haar technische specificaties voor rioolbuizen te omschrijven overeenkomstig artikel 53, § 3 Overheidsopdrachtenwet, bijvoorbeeld aan de hand van prestatie- of functionele eisen (§3.1)hetzij onder verwijzing naar de technische specificaties (§3.2) hetzij op de wijze van artikel 53 §3. 3 of 4. FLUVIUS geeft de zogenaamde prestatie- en functionele eisen nu zelf in conclusies weer, zodat niet begrepen kan worden waarom dit niet in de bestekken op transparante wijze werd vermeld in overeenstemming met artikel 53 §3 Overheidsopdrachtenwet.

39. FLUVIUS verwijst naar de levensduur die de rioolbuizen moeten hebben, naar het milieu-impact. DYKA heeft volgens de rechtbank op overtuigende wijze aangetoond dat bepaalde eigenschappen (een bepaalde stijfheid, temperatuurbestendigheid, dimensionale stabiliteit, chemische bestendigheid, waterdichtheid, verbindingeigenschappen) in verschillende normen zijn vastgelegd. Zij verwijst naar de Europese norm EN 476:2022 “*General requirements for components used in drains and sewers*” , welke door het Bureau voor Normalisatie (NBN) is omgezet in de Belgische norm NBN-EN 476:2022. DYKA stelt dat binnen de verantwoordelijke Europese normcommissies CEN TC 165 “*Waste water engineering*” en CEN TC 155 “*Plastic piping and ducting systems*” de harde eis geldt dat alle Europese productnormen voor riooltoepassingen ongeacht materiaal soort moeten voldoen aan de uitgangspunten zoals vastgelegd in EN 476:2022.

40. De rechtbank is overtuigd dat FLUVIUS de technische specificaties voor rioolbuizen kon omschrijven conform de bepalingen van artikel 53 Overheidsopdrachtenwet. Het argument dat dit niet is gebeurd, omdat het voorgeschreven materiaal noodzakelijk volgt uit het voorwerp van de opdracht wordt door de rechtbank verworpen. Er zijn inderdaad gevallen denkbaar waar de verwijzing naar het materiaal onvermijdelijk voortvloeit uit het voorwerp van de opdracht. De rechtbank denkt aan het herstellen van een monument dat in een bepaalde soort steen is opgetrokken, de herstelling zal uiteraard in dezelfde soort steen dienen te gebeuren. In wezen is er in zo een geval geen alternatief (zie bv RvS 26 mei 2005, nr. 145.026, nv Denys, in verband met de restauratie van de Sint-Baafskathedraal in Gent die geheel in Doornikse steen is opgetrokken) De rechtbank denkt ook aan de herstelling van een beschermde kasseistrook uit een Vlaamse wielerklassieker. Het voorgeschreven materiaal volgt onvermijdelijk uit de aard van de opdracht, er is in wezen geen alternatief en elke technische discussie is daarbij zelfs overbodig.

41. De rechtbank is van oordeel dat FLUVIUS zich niet kan beroepen op de uitzondering “*gerechtvaardigd door het voorwerp van de opdracht*” . Het is trouwens opvallend dat dit middel pas werd opgeworpen na het Arrest van het Hof van Justitie en in haar conclusies voorafgaand aan het Arrest stelde FLUVIUS zelfs dat artikel 53 §4 Overheidsopdrachtenwet niet van toepassing was (zie conclusie 22 december 2022, p.31 laatste alinea). De verwijzingen naar diverse rechtspraak van de Raad van State door FLUVIUS zijn niet relevant, omdat de rechtbank dient rekening te houden met het Arrest van het Hof van Justitie dd. 16 januari 2025 in deze zaak. Alle overige middelen opgeworpen door FLUVIUS, zijn impliciet strijdig met de motieven van huidig vonnis en worden verworpen.

42. De rechtbank besluit tot de schending van 53, §§ 3 en 4 juncto artikelen 53, § 2 en artikelen 4 en 5 van de wet van 17 juni 2016 inzake overheidsopdrachten alsook de algemene beginselen van behoorlijk bestuur, in het bijzonder het zorgvuldigheidsbeginsel, het evenredigheidsbeginsel en het fair play-beginsel, doordat FLUVIUS in haar overheidsopdrachten voor de aanleg van riolering op systematische wijze standaard opteert voor rioleringsbuizen uit beton en / of gres, en bijgevolg rioleringsbuizen uit kunststof elke eerlijke kans op mededinging ontnemt, en daarbij de technische specificaties niet opstelt overeenkomstig artikel 53, §§ 3 - 4 van de wet van 17 juni 2016 inzake overheidsopdrachten.

D.3. De vordering om FLUVIUS te bevelen de opdrachtdocumenten voor haar overheidsopdrachten inzake de aanleg van riolering, in het bijzonder de technische specificaties, op te stellen overeenkomstig artikel 53 van de wet van 17 juni 2016 inzake overheidsopdrachten zoals uitgelegd door het Hof van Justitie in het arrest van 16 januari 2025 C-434/23 en deze aldus aan te passen ten opzichte van de opdrachtdocumenten, in het bijzonder de technische specificaties, van haar overheidsopdrachten inzake riolering voorafgaand aan het uit te spreken vonnis, dit onder verbeurte van een dwangsom van 10.000 EUR per aanbesteding.

43. FLUVIUS stelt dat de vordering om aan FLUVIUS de verplichting op te leggen om de opdrachtdocumenten voor haar overheidsopdrachten inzake de aanleg van riolering, in het bijzonder de technische specificaties, op te stellen overeenkomstig artikel 53 van de wet van 17 juni 2016 inzake overheidsopdrachten, de beleidsvrijheid van FLUVIUS zou inperken.

44. FLUVIUS beschikt inderdaad als aanbestedende overheid over een zekere beleidsvrijheid welke dan nog marginaal kan worden getoetst, doch deze beleidsvrijheid situeert zich **nadat** vastgesteld wordt dat de wet wordt nageleefd. Wanneer vastgesteld wordt dat FLUVIUS de wet inzake overheidsopdrachten meer bepaald artikel 53 §§ 3 en 4 niet naleeft, dan kan aan FLUVIUS bevel worden gegeven om de wettelijke bepalingen na te leven, dit heeft niets te maken met de beleidsvrijheid van FLUVIUS.

45. DYKA heeft ook het recht verdere schade te vermijden, waardoor de vordering tot het opleggen van een dwangsom in deze opportuun voorkomt.

D.4. De vordering om DYKA met betrekking tot de gevorderde schadevergoeding.

46. DYKA vordert een provisionele forfaitaire schadevergoeding van 22 miljoen EUR, meer gerechtelijke de interesten vanaf **10 september 2021**, de datum van de geding inleidende dagvaarding, voor schade ingevolge het onwettig aanbestedingsbeleid.

47. FLUVIUS beroept zich terecht op de relatieve 5 jarige verjaringstermijn van artikel 2262 bis § 1 **tweede lid oud BW**, de absolute verjaringstermijn van 20 jaar (2262 bis §1 derde lid oud BW) is niet van toepassing in deze zaak daar zijn partijen het over eens. De vordering betreft een extra-contractuele vordering wegens fouten bij het opstellen van aanbestedingsdocumenten, hierop is de vijfjarige verjaringstermijn van toepassing.

48. Partijen gaan in detail in op deze schadeberekening. De rechtbank is van oordeel dat door de onwettigheid van de aanbestedingsdocumenten DYKA schade heeft geleden. De begroting van deze schade is niet eenvoudig, een forfaitaire schadebegroting is mogelijk maar dan dient deze ook geobjectiveerd te worden. In werkelijkheid zal het gaan om de begroting van schade

door verlies van een kans. Terzake zijn echter verschillende aspecten van belang zoals, het marktaandeel van DYKA in de markt van plasticbuizen, de kans dat DYKA indien de aanbestedingsdocumenten conform de wet waren opgesteld ook werd weerhouden als leverancier van de buizen. Uiteindelijk dreigt deze schadebegroting zeer moeilijk te worden en voor de rechtbank is ze onmogelijk zonder de aanstelling van een deskundige. Mogelijk kunnen partijen tot een vergelijk komen via bemiddeling of via een verzoening door de deskundige.

OM DEZE REDENEN, DE RECHTBANK,

Rechtdoende op tegenspraak,

1° Zegt voor recht dat CV FLUVIUS SYSTEM OPERATOR artikel 53, §§ 3 en 4 juncto artikelen 53, § 2 en artikelen 4 en 5 van de wet van 17 juni 2016 inzake overheidsopdrachten, alsook de algemene beginselen van behoorlijk bestuur, in het bijzonder het zorgvuldigheidsbeginsel, het evenredigheidsbeginsel en het fair play-beginsel, schendt door in haar overheidsopdrachten voor de aanleg van riolering op systematische wijze standaard te opteren voor rioleringsbuizen uit beton en / of gres, en bijgevolg rioleringsbuizen uit kunststof elke eerlijke kans op mededinging te ontnemen, en daarbij de technische specificaties niet op te stellen overeenkomstig artikel 53, §§ 3 - 4 van de wet van 17 juni 2016 inzake overheidsopdrachten;

2° Beveelt CV FLUVIUS SYSTEM OPERATOR de opdrachtdocumenten voor haar overheidsopdrachten inzake de aanleg van riolering, in het bijzonder de technische specificaties, op te stellen overeenkomstig artikel 53 van de wet van 17 juni 2016 inzake overheidsopdrachten, zoals uitgelegd door het Hof van Justitie in het arrest van 16 januari 2025, C-434/23, en deze aldus aan te passen ten opzichte van de opdrachtdocumenten, in het bijzonder de technische specificaties, van haar overheidsopdrachten inzake riolering voorafgaand aan het uit te spreken vonnis, dit onder verbeurte van een dwangsom van 10.000 EUR per nieuwe aanbesteding, na het verstrijken van een termijn van twee maanden na de betekening van huidig vonnis, waarbij het bevel als hier gegeven niet zou worden nageleefd.

3° Stelt aan als deskundige : **de heer Tom DE BRABANTER**, Regenboog 2, 9090 Merelbeke, tel. 09/272.72.10, gsm 0477/25.38.89, e-mail : t.debrabanter@bakertilly.be, met opdracht :

ADVIES te geven over de schade door NV DYKA PLASTICS geleden en deze te begroten al dan niet op forfaitaire wijze, zoals deze schade voortvloeit uit de overtreding door CV FLUVIUS SYSTEM OPERATOR van de wet overheidsopdrachten zoals hierboven onder 1° omschreven vanaf 5 jaar voorafgaand aan de datum van de geding inleidende dagvaarding (10 september 2021) tot de datum dat FLUVIUS gevolg zal hebben gegeven aan hetgeen hierboven onder 1° en 2 is gesteld en gelast dienvolgens de deskundige met de volgende opdracht :

- zich te begeven naar de hoofdzetels van beide partijen, gelegen te Stuifzandstraat 47,3900 PELT (voor DYKA) en te Brusselsesteenweg 199, 9090 MELLE (voor FLUVIUS);
- alle nodige informatie met het oog op schadebegroting in te winnen omtrent de omvang van de fouten van FLUVIUS SYSTEM OPERATOR , zoals die voortvloeien uit hetgeen hierboven onder 1° gesteld en de schade te ramen welke NV DYKA PLASTICS hierdoor heeft geleden voor de periode aanvangend vijf jaar voor de datum van

dagvaarding (10 september 2021) en eindigend op datum dat FLUVIUS gevolg zal hebben gegeven aan hetgeen hierboven onder 1° en 2 is gesteld.

- van dit alles een verslag op te stellen overeenkomstig artikel 962 Ger.W.
- partijen zo mogelijk te verzoenen.
- Zegt dat de deskundige over een termijn van acht dagen na de kennisgeving van dit vonnis zal beschikken om desgewenst de opdracht met behoorlijk omklede redenen te weigeren.
- Zegt dat de deskundige van dit alles een gemotiveerd verslag zal opstellen en dit deskundig verslag in de Nederlandse taal zal neerleggen ter griffie van deze rechtbank, uiterlijk **1 april 2027**, behoudens verlenging van de termijn op verzoek van de deskundige overeenkomstig artikel 974 § 2 Gerechtelijk Wetboek.
- Zegt dat de deskundige een voorlopig advies zal opstellen welke aan de partijen en hun technisch raadgevers zal worden overgemaakt, waarbij aan partijen en hun technisch raadgevers een termijn van ten minste twee maanden zal gegeven worden om opmerkingen te formuleren aangaande het voorlopig advies van de deskundige (972 § 2 7de alinea Ger.W.). Zegt dat de deskundige deze opmerkingen dient te beantwoorden in zijn eindverslag.
- Zegt dat geen installatievergadering zal dienen te worden gehouden.
- de deskundige zal aan de partijen zelf een raming laten worden van de algemene kostprijs van het deskundigenonderzoek of tenminste van de manier waarop zijn kosten en ereloon en de kosten en het ereloon van de eventuele technische raadgevers zullen berekend worden ;
- het bedrag van het voorschot dat door **eiseres** ter griffie dient te worden geconsigneerd (rek. nr. BE67 6792 0084 7287) binnen een termijn van 14 dagen na aanvaarding van de opdracht door de deskundige, wordt bepaald op **10.000 euro** en kan onmiddellijk worden vrijgegeven aan de deskundige;
- de deskundige zal in de loop van zijn opdracht zelf bepalen of het noodzakelijk is om al dan niet een beroep te doen op technische raadgevers ;

Zegt dat het de deskundige verboden is een rechtstreekse betaling van een partij in het geding te aanvaarden (artikel 509quater van het Strafwetboek).

Met het oog op een efficiënt verloop van de expertises en uit organisatorische overwegingen, dient de briefwisseling (bijv. aanvaarding opdracht, aanvraag termijnverlenging of bijkomende provisionering) voortaan te gebeuren via volgend e-mailadres : **orb.gent.desk@just.fgov.be**.

Verzendt de zaak voor het overige naar de rol van de achtste kamer.

Kosten in opschorting.

Aldus het vonnis uitgesproken ter gewone en openbare zitting van **13 mei 2026**

Dit vonnis is geweest door Guido De Croock, plaatsvervangend magistraat, rechter en voorzitter van de kamer hiertoe aangewezen bij beschikking van 7 april 2025 (BS 6 mei 2025) en van 16 september 2025 en de rechters in ondernemingszaken, Hugo Verstraeten en Paul Van Houtte en uitgesproken door de voorzitter van de kamer Guido De Croock, plaatsvervangend magistraat en bijgestaan door Myriam Geldof, griffier.

M. Geldof

P. Van Houtte

H. Verstraeten

G. De Croock